

УВОДНА БЕЛЕШКА

Научна библиографија Милана С. Димитријевића обухвата раздобље од 1971 (текст предат у штампу 1972) до првих радова у 2004. години. Библиографија је персонална и хронолошки обликована по врстама радова. У саставу научне библиографије овог периода садржани су одељци: *Научни радови у међународним часописима; Прилози монографског карактера у међународним часописима; Предавања по позиву на међународним конференцијама штампана у оквиру књига и часописа међународних издавача; Књиге и прегледни чланци у публикацијама националног значаја; Научни радови штампани у књигама међународних издавача; Научни радови у зборницима међународних конференција штампани као посебна свеска; Научни радови у научним часописима; Предавања по позиву на међународним конференцијама штампана у целини; Научни радови у зборницима међународних конференција штампани у целини; Предавања по позиву на националним конференцијама штампана у целини; Научни радови у зборницима националних конференција штампани у целини; Предавања по позиву на међународним конференцијама штампана у изводу; Прилози у зборницима међународних конференција штампани у изводу; Предавања по позиву на националним конференцијама штампана у изводу; Научни радови у зборницима националних конференција штампани у изводу; и магистарска теза и докторска дисертација. У сваком од поменутих поглавља нумерација библиографских јединица почиње хронолошки од броја један.*

Рад на овој обимној библиографији био нам је олакшан тиме што је све јединице наведене у њој Милан С. Димитријевић укоричио у два примерка, од којих је један дао Библиотеци Астрономске опсерваторије у Београду; а други се налази у оквиру његове Спомен библиотеке, у фондовима Матице српске у Новом Саду.⁷⁶³

Како је цитираност радова мера могућег утицаја на развој појединих области, њихове корисности, престижа и значаја, после научне библиографије, у наредном одељку II, под насловом *Стваралачко присуство и утицаји*, наведени су цитати појединих текстова, и то посебно у међународним изворима. У *Прилозима књизи*, као прилог одељку о цитатности у националним изворима, изложена је цитираност у извештајима, дипломским радовима, научно популарним часописима и библиографијама. У сва три поменута одељка, најпре је наведен рад што се цитира, а потом хронолошки и абecedно, у току одређене године, дат је списак радова који га цитирају.

---

⁷⁶³ Напомињемо да је ову понајвећу приватну астрономску библиотеку, новијег времена, код нас, најпре понудио Српској академији наука и уметности, а затим и Народној библиотеци Србије, које то нису прихватиле. Матица српска из Новог Сада је са захвалношћу примила овај драгоцени поклон, о чему је написан чланак: Јелена Ковачек-Светличић, *Библиотека Милана С. Димитријевића у Библиотеци Матице српске*, „Годишњак Библиотеке Матице српске за 2007. годину“, Нови Сад 2008, 109.

Овај посао нам је значајно олакшао Милан С. Димитријевић пошто је годинама, пажљиво и систематски, пратио и прикупљао радове са његовим цитатима; и као и у претходном случају, сачинио два вишетомна укоричена комплета, од којих је један у Библиотеци Астрономске опсерваторије, а други у његовој Спомен библиотеци, у фондовима Матице српске. Вредно је помена да их је назвао *Сфера утицаја*, по угледу на оца Сергија, који је пажљиво пратио одјеке својих радова у широј научној јавности и мање прилоге лепио у посебно сачињеној и укориченој књизи, са горњим насловом; а књиге и веће радове и сепарате означавао сигнатуром SF и издавао у посебан одељак своје библиотеке.⁷⁶⁴

У одељку III дати су подаци о Димитријевићевој стручној и научно-популарној делатности. Унутар ове целине посебно су означени: *убеници, прилози и чланци, прикази, осврти и пригодни написи; аудио визуелна продукција што је разврстана на видео касете, учешће у ТВ емисијама и учешће у радио емисијама; преводи; кратке информације у рубрици „Новости и белешке у Васиони“ (1972 – 1976)*. На крају су регистрована и јавна предавања.

Посебан одељак у библиографији посвећен је *Књижевном стваралаштву*, и то од првих штампаних песама 1972, књиге под насловом *Песме* и антологије *Космички цвет* (2003), као и садржаја рубрике *Мало поезије* у часопису *Васиона*. У оквиру овог одељка означена је посебно: *поезија*, чији је садржај подељен на *књиге, песме у периодици и лирско-поетички записи и прочитавања*. Потом су истакнути *предговори, поговори, указивања, путописне белешке, прикази и изводи из рецензија*.

У средишњем делу библиографије ситуирани су *Разговори и одјеци*. На почетку су *интервјуи*; потом следе *искази, разматрања о науци, реаговања*.

Наредни одељак захвата *Организовање научних скупова и уређивачку активност*; ту се као први пододељак појављује *Организовање научних скупова*, а подељен је на: *Научни скупови – организатор М. С. Димитријевић и Научни скупови – М. С. Димитријевић члан комитета, односно одбора*.

Уређивачкој активности дато је посебно место. А онда следе *Књиге и публикације – М. С. Димитријевић потписан као рецензент*.

Седми одељак посвећен је просветно-педагошком раду и подељен је на менторску активност, где су издвојени *дипломски радови, магистарски радови и докторске дисертације*. У наставку су појединости које се односе на *наставу и изборе у научна звања*, где је М. С. Димитријевић председник комисије.

Друштвене активности овог аутора обухваћене су одељком VIII. У првом плану су активности у научним установама и организацијама; следи друштвено-политичка активност, активност у Влади СР Југославије,

---

⁷⁶⁴ Додајмо овде да је Сергије и у последњим данима свога живота, сину Милану оставио аманет да се посебно брине о овом издвојеном фонду. Још тада је далековидо антиципирао корисност и могућности метода индекса цитата, који данас поприма све значајнију улогу у процени утицаја и домета научног стваралаштва.

подзаконска акта, активности у друштвима, активности у ротари клубовима; а на крају су награде и признања.

Завршни одељак *Записи, осврти и помињања* М. С. Димитријевића, чине, *биографски записи, осврти на уибенике, књиге и видео касете, и помињања у периодици.*

На крају су *Прилози појединим одељцима*, који обухватају мање важне податке; као и велики блок углавном породичних фотографија.

Гледано у целини, ова многоврсна, веома обимна и прикладно систематизована библиографија Милана С. Димитријевића, пружа отворене могућности за осмишљену реконструкцију интелектуално–делатне биографије за више различитих области научне, списатељске, историјско–истраживачке, педагошке, организаторске, путешествене, песничке, предавачке, практичне и популарно–публицистичке активности. Прецизан попис библиографских јединица, хронолошким редом, подељен према њиховим унутрашњим садржајима, прекупацијама и усмерењима, у знатној мери може да открије процес интелектуалног формирања, делатног сазревања, студијског и друмовничког узрастања и разрастања, моменте продора новог и особенијег начина мишљења, виђења и поимања универзума, света и живота.

Будући истраживачи живота и дела др Милана С. Димитријевића ће, на основу ове целовите библиографије, моћи да анализирају и преиспитују његове унутрашње побуде, мисли водиле, ритам сазнајног преламања, дозревања и развоја. Укупан претходни рад на овој готово монументалној библиографији, која се убудуће (у наредном издању од 2004. и надаље) вероватно може другачије и боље систематизовати и организовати, на различите начине, према другачијим начелима, сврсисходно наменама; но у овом виду, она пружа солидну основу и прилику за даља научна истраживања и преиспитивања. Тако, на пример, пружа увид у бројне варијанте и верзије појединих студијских, а нарочито публицистичких и популаризаторских прилога и текстова из области астрономије, астрофизике и др. Уз то, неки Димитријевићеви радови, нарочито они из почетног периода, су сажимани, понегде скраћивани, са извесним неадекватним редакцијским интервенцијама, па накнадно интегралније публиковани, што може бити предмет акрибичне пажње и темељ за сагледавање развојних фаза и етапа. Постоје групе радова који су најпре фрагментарно или само делимично објављени, а потом накнадно дорађивани, употпуњавани и финализовани.

У међувремену, ова библиографија је знатно нарасла, што ће се видети из њеног наставка.